

Izšla vsak dan razen nedeli in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

LETO—YEAR X.

Entered as second-class letter January 26, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PONDELJEK 19. MARCA (MARCH) 1917.

ŠTEV.—NUMBER 65.

STAVKE NE BO; ŽELEZNIČARJI SO ZMAGALI. LJUDSTVO BO ODLOČALO O FORMI RUSKE VLADE.

ŽELEZNIŠKE DRUŽBE SO SE PODALE V ZADNJEM TRENOTKU IN OBLJUBILE OSEMURNI DELAVNIK.

CALIFORNIJI TEŠEJO ZAKON PROTI SABOTAŽI, PASIVNI REZISTENCI DELAVCEV.

New York, 19. marca, 3:00 A. M. — Vladni tajnik notranjih zadev je nameraval, da je dosežen sporazum med železničarji in železnimi družbami in štrajka ne bo. Društvo se je podalo in sajamočile semurni delavnik brez osira na dloek vrhovnega sodišča glede u-
lovnosti Adamsonovega zakona. U-
dobje bratovščin in upravitlji že-
znic so odobrili zaključek.

New York, 19. marca — Vseled
testi o torpediranju treh ameri-
skih ladij, kar je povečalo kritični
oložaj Zedinjenih držav, in valed
kritika od strani Wilsona, kateri
e do zadnjega trenutka vstrajal,
a v tem času ne sme biti železni-
kestavke, so se podali zastopniki
elezniških družb in podpisali izja-
o, v kateri jamčijo, da bodo v-
eljali osemurni delavnik.

New York, N. Y. — V soboto po-
poldne je bila odposlana kratka
porojavka, ki je naznanjala, da je
stavka železničarjev odložena za
48 ur in da se konferenca med za-
stopniki železničarjev in železni-
ških družb nadaljuje v nedeljo in
ponedeljek.

Nek odbornik železničarskih or-
ganizacij je se celo izrazil, da ne
bo stavke, ker bodo železničarske
bratovščine izvojevale popolno
stavko.

Zastopniki železniških družb ni-
o tega mnenja in pravijo, da je
se odvisno od razsodbe najvišje-
ga sodišča o vstavitvi Adam-
sonovega zakona, ki jo ima izreči dan-
es.

Drugi zopet pravijo, da so za-
stopniki železničarskih bratovščin
raditega privolile v premirje, ker
mogoče najvišje sodišče danes iz-
reče razsodbo o ustanovitvi Adam-
sonovega zakona in ker razpravljajo
o predlogu, da železniške družbe
tako tolmačijo Adamsonov zakon,
ee ga najvišje sodišče prizna usta-
vnm, kot zastopniki železniških
uslužbenecv.

Mnogi železničarji so bili pre-
pozno obveščeni, da je stavka od-
ložena za 48 ur, pa so zastavkali.
Na Baltimoreu in Ohio železnici
med Washingtonom, D. C. in New
Yorkom so zaštrajkali kmalu po
sedni uri uslužbenec pri tovarnem
prometu. Iz Erie, Pa., prihaja vest,
da je vlakospremnost oboje na Ni-
kel Plate in New York Central
železnica zastavkala točno ob šestih.
Vesti o stavki prihajajo iz
Clevelanda, Columbusa, Toleda,
Daytona in mnogo drugih mest.

Lee, predsednik bratovščine za-
viračev, pravi, da ni iznenaden, da
so železničarji zastavkali kljub
odločbi, da se stavko preloži za
48 ur. Čas je bil prekratek, da bi
obvestili vse železničarje o stavki.
"Torej, s katero so zastavkali
železničarji", pravi Lee, "ker niso
dohili pravočasno protiodredbe v
roke, dokazuje, da so vodje želez-
ničarjev govorili resnico, ko so de-
jali, da bo promet na železnih u-
stavljen, ko bi je odločilna ura."

**KAM PRIHAJA SVOBODA V
"SVOBODNI" DEŽELI.**

Sacramento, Cal. — Legislatura
je predložena zakonska predloga,
ki im namen, da napravi konec
vsem delavskim organizacijam, ki
se bojujejo za izboljšanje delav-
skega položaja.

V predlogi se glasi, da je "kri-
minalni sindikalizem" hudodel-
stvo. Kaj je "kriminalni sindika-
lizem"? Predloga pravi, "kriminal-
ni sindikalizem", je doktrina, ki
priporoča hudodelstvo, sabotažo,
zato to bi zagovarja druge metode
terorizma, da pride do industrijal-
nih in političnih reform.

Kdor zagovarja "kriminalni
sindikalizem", namreč v tem smi-

slu kot je zgoraj povedano, ali je
član takega društva, se ga kaznu-
je s \$5,000 denarne globe ali 10
let ječe. Če kdo takemu društvu
odda prestore v najem se ga ka-
zuje z enim letom ječe ali s \$500
denarne globe. Nalože mu pa tu-
di lahko obe kazni.

Kaj je hudodelstvo v očeh izko-
riščevalcev? Če delavec zaštrajku-
jo, da zboljšajo svoje razmere in
s tem skrepijo profit kapitalistom,
je po nazorih kapitalistov kaznjivo
dejanje. Delavec, ki se ne pokori
ukazom svojega gospodarja, je po
njegovem nazoru punitar. Punit
je hudodelstvo, ergo je kaznjiv.

Kaj je sabotaža ali pasivna re-
zistenca. Če delavec ne štrajka in
hoče brez štrajka doseči svoje za-
hteve. N. pr. delavec se dogovore,
da ne bodo stavkali, ampak ne bo-
do več toliko producirali kot po-
navadi, da tako prisilijo podjetni-
ka, da prizna njih zahteve. Zjutraj
pridejo v tovarno, njih roke se ne
gibljejo tako hitro kot po navadi.
Vsak delavec mesto da gre enkrat
na stranišče, gre desetkrat. Tudi
vodo gre pit anogče desetkrat ali
večkrat, samo da ne producira to-
liko kot ponavadi. To je sabotaža,
pasivna rezistenca, in delavec, ki
izvrši kaj takega, bo dobil deset
let ječe v Kaliforniji, če bo predlo-
ga sprejeta.

Avstrija je precej nazadnjaška
država. In ko so železničarji pro-
glasili pasivno rezistenco ali sabo-
tažo, ni bil nihče zaprt ali celo ob-
sojen na deset let ječe, ampak že-
lezničarji so prisilili železniške
mogotce na južni železnici, da so
primali njih zahteve.

Kapitalisti seveda govore, da
pasivna rezistenca ali sabotaža po-
meni pokvariti stroje. To se suče
le v možganih kapitalistov, ker
vendar delavec ni take neumen,
da pokvari stroj. Kako bo vendar
delal s pokvarjenim strojem, če
delodajalec prizna zahteve. Kaj so
druge nepostavne metode teroriz-
ma? Po kapitalističnih nazorih
vse zahteve, ki škodujejo kapitali-
stičnim interesom.

Ta predloga v kalifornijski le-
gislaturi dokazuje, da so najne-
sravnješi izkoriščevalci med vse-
mi izkoriščevalci na svetu kapita-
listi v Kaliforniji.

**IZPRTJE STAVBINSKIH DE-
LAVCEV.**

Cleveland, O. — Stavbinski pod-
jetniki so uresničili svoj zaključek
in izprli 15,000 članov stavbinskih
strokovnih društev.

Kaj je vzrok boju med stavbin-
skimi podjetniki in stavbinskimi
delavci, ki že traja nekaj mesecev?
Stavbinski podjetniki bi radi od-
pravili stavke iz simpatije v stav-
binski stroki in da se vsi spori
predložijo razsodišču, ki po izku-
šnjah odločijo navadno prilog pod-
jetnikom.

Za stavbinskimi podjetniki stoji
trgovska zbornica, ki hoče na vsak
način zloniti moč delavskih stro-
kovnih organizacij.

John Owens, tajnik "Delavske
federacije v Clevelandu," izjavlja,
da bodo vse druge strokovne or-
ganizacije podpirale organizacijo
stavbinskih delavcev. Sodeč po iz-
javi Owensa se lahko zgodi, da se
ustavi kolesje v industriji v Cleve-
landu.

"Strokovne organizacije stavbin-
skih delavcev so skenile, da ne po-
puste od stavke iz simpatije, ker
je edino orožje, s katerim lahko
prisilijo stavbinske podjetnike, da
se ravnavo po sprejeti in podpisa-
ni pogodbi.

Vsa umazanost podjetnikov se
zreali v tem, da bi radi videli, da
razsodišče sodi o točkah v pogod-
bi, ki so jih pretomili, dasiravno so
s podpisom jamčili, da se ravnavo
po njih.

Chicago, Ill. — Stavka strojni-
kov pri Sundstrom Mfg. Co. je
trajala le pol dne in je končala s
popolno zmago štrajkačjih delav-
cev. Tvrdka je priznala vse za-
hteve in je podpisala pogodbo z
organizacijo.

NEMCI SE UMIKAJO NA FRANCOSKEM. VELIKO PRODIRANJE ZAVEZNIKOV.

ANGLEŽI IN FRANCOZI SO OKUPIRALI BAPAUME, PERONNE, ROYE, CHAULNES IN OKROG 60 VASI NA 70 MILJ DOLGI FRONTI. — NEMCI SE ŠE VEDNO UMIČEJO.

PRODIRANJE RUSKO-ANGLEŠKE ARMADE NA TURŠKEM.

London, 19. marca. — Nemci so
včeraj izpraznili okrog 400 kva-
dratnih milj francoske zemlje. Va-
žna mesta kot je Peronne, Chaul-
nes in Nesle in okrog 60 vasi je
padlo v roke angleško-franco-
skih čet, ki so prodrlle do 12
milj daleč na 70 milj dolgi fronti
od Arrasa do Soissona. V tem pa-
su so Nemci izgubili dve najmo-
čnejši poziciji Bapaume in Peron-
ne. Nemške čete se še vedno umi-
čejo in nihče ne ve, kje se bodo u-
stavile.

Berlin, 18. marca. — V poznej-
šem poročilu javljajo uradno, da
se nemške čete umikajo med Ar-
rasom in reko Oise, in sicer siste-
matično po izdelanem načrtu. Da-
lje javljajo tukaj, da so nemške
submarinke potopile v februarju
368 ladij v skupni tonaži 781.500.

London, 19. marca. — Ruske če-
te v Kavkaziji so okupirale Van
in prodirajo proti Bivasu. Angle-
ške čete v Mezopotamiji se bliža-
jo Sarami 75 milj nad Bagdadom.
Turki se umikajo v največjem ne-
redu.

London, 18. marca. — Angleško
francoske armade se prodrlle v
nemške linije na 60 milj dolgi
fronti od Bapaume do reke Oise.
Takega uspeha se niso imeli za-
vezniki na zapadni fronti odkar
so se Nemci prvič umaknili v je-
seni leta 1914.

Bapaume, nemška baza v Picar-
dy, za katero so se tolkli Angleži
celih osem mesecev, je sinoči pa-
dla v pesti angleških čet, ki so
prodrlle dalje in ostavile goreče
mesto daleč za seboj. Pred svo-
jim odhodom so Nemci zažgali
Bapaume. Na drugem koncu fron-
te so Francozi osvojili Roye, dru-
go važno postojanko, za katero je
trajal srdit boj malone dve leti.

Francoske čete so napadale na
fronti 26 milj in prodrlle na mno-
gih krajih šest milj daleč, med-
tem ko so Angleži dosegli dalja-
vo štirih milj. Peronne in Noyon,
ostali dve nemški postojanki,
sta na robu padca. Z enim samim
naskokom so Francozi osvojili ši-
roko polje nemških zakopov in
podzemeljskih trdnjav, katere so
Nemci gradili zadnje dve leti.

Nemci so se umaknili na neka-
terih krajih brez boja in umikan-
je se nadaljuje. Očividno je, da
bodo Nemci ostavili veliki tok pri
Arrasu in drugi lok z Noyonom,
kar pomeni izgubo 2000 štirija-
ških milj ozemlja. V svojem ve-
likem navalu so Francozi in An-
gleži osvojili 16 vasi; Nemci so
se tako naglo umaknili, da so v ne-
katerih vaseh ostavili civilne pre-
bivalce, ki so navedeno sprejeli
zavezniške čete. Med okupirani-
mi kraji je nekaj važnih železni-
ških postaj. Vojni urad poroča,
da je mesto Bapaume kup razval-
lin. Nemci so odnesli vse, kar je
imelo kakšno vrednost in zažgali
javne in privatne hiše, ki so bile
v zakajenih podrtinah, ko so An-
gleži vzeli mesto.

Berlin, 18. marca. — Generalni
štab poroča, da so Angleži in
Francozi okupirali nemške zaka-
pe v okoljih Saily, St. Pierre
Vaast, Beauvraignes in Lassigny,
toda Nemci se ne umaknili po prej-
narejenem načrtu.

**TRJE AMERIŠKI PARNIKI
TORPEDIRANI. — 22 MOR-
NARJEV POGREŠAJO.**

London, 18. marca. — Danes so
bile torpedirane in potopljene
tri ameriške ladje: City of Mem-
phis, Vigilancia in Illinois. Dvain-
dvajset mornarjev še pogrešajo.
Parniki so bili neoboroženi.

Washington, 18. marca. — V
vladnih krogih je bilo danes ali-
žeti, da je Nemčija z brezobzirnim
potopljenjem treh parnikov po-
varočila "vojno stanje" z Zdrže-
nimi državami.

Vesti z ostalih front.

Berlin, 18. marca. — Severno
od Stanislava in južno od Solo-
tina v Galiciji so Nemci v manj-
ših bojih ujeli 106 Rusov in vple-
nili pet strojnih pušk. — V Mace-
doniji so Angleži okupirali želez-
niško postajo v Poroju, medtem
ko so bili vsi drugi zavezniški na-
padi odbiti. — Avstrijski general-
ni štab poroča, da so avstrijske
čete zopet naredile tunel izpod
snega na Tirolskem in ujele 22
Italijanov.

London, 18. marca. — Vojni u-
rad poroča o uspešnih bojih v Ma-
cedoniji in na turški fronti. An-
gleške čete severno od Bagdada
prodirajo neovirano naprej.

**ZEPPELIN PADEL PRI
PARIZU.**

Pariz, 18. marca. — Protizračni
topovi so včeraj sklatili iz visoci-
ne 13,000 čevljev nemški zeppelin
L-39, ki je bil na poletu nad Pa-
riz. Zeppelin je padel v plamenu
v predmestju Compiegne. Ostan-
ki mostva na zeppelinu so bili ož-
gani kostnjaki.

**FRANCOSKI KABINET JE
PADEL.**

Pariz, 18. marca. — Francosko
ministrstvo pod vodstvom Brianda
je včeraj resigniralo, ko se ni mo-
glo več ustavljati kritiki in ob-
strukciji v parlamentu. Predsed-
nik Poincare se še ni odločil, ko-
mu bo poveril sestavo nove vlade.

**POGODBA Z REPUBLIKO CO-
LUMBIJO ODLOŽENA.**

Washington, D. C. — Uprava je
bila prepričana, da ne bo sprejeta
pogodba z republiko Columbia,
po kateri dobi \$25,000,000 odškod-
nine radi panamskega prekopa, pa
jo je umaknila. V političnih kro-
gih sodijo nekateri, da je pogod-
ba, ki jo je izdelal bivši državni
tajnik Bryan, za vedno pokopana.

Drugi zopet pravijo, da se u-
prava še naprej trudi, da se zni-
žajo naspotstva med Columbijco
in Zdrženimi državami. Republi-
ka Columbia hoče denar, to je nje-
na glavna zahteva. In sicer ne
zahteva nič manj kot \$25,000,000,
dati pa noče nič zato vsoto, češ,
da je bila odškodovana s panam-
sko revolucijo.

Ali Columbia ima nekaj, kar bi
rude imele Zdržene države. To je
Darijski zaliv, ki je blizo uvida
v panamski prekop. Mornariški
častniki pravijo, da je Darijski
zaliv kot nalašč vsvarjen za mor-
nariško oporišče.

Pogodbo z republiko Columbia
so pokopali republikanski sena-
torji, ki so bili večinoma proti nji.
Vselediteja je bilo nemogoče dobi-
ti potrebno dvotretjinsko večino
za pogodbo.

VREME.

V torek oblačno in gorko v III;
južni vetrovi.

Ustavni zbor v Petrogradu bo odločil, da li ostane Rusija monarhija ali postane republika. — Zdaj vlada дума. — Na carjevi palači vihra rdeča zastava.

Petrograd, 18. marca. — Paul
Miljukov je danes oficijelno v i-
menu nove vlade obvestil zavezni-
ške in neutralne države o dogo-
dkih v Rusiji. Izjava se glasi, da je
nova vlada pripravljena nadalje-
vati vojno do zmage nad Nemčijo.
Vprašanje bodoče vlade je prepu-
ščeno zboru za ustavo, ki bo gla-
sovala, da li ostane Rusija monar-
hija ali postane republika.

Nikolaj Romanov, kakor se zdaj
imenuje bivši car, je odšel na svo-
je posestvo v Livadiji na Krimu.
Na carjevi palači, ki je zdaj na-
rodno poslopje, vihra rdeča zasta-
va. V Petrogradu vlada mir.

Zbor, ki bo izdelal bodočo usta-
vo Rusije, bo sestel iz 600 delega-
tov.

Amsterdam, 19. marca — iz
švedskih virov poročajo, da se v
Moskvi še nadaljujejo boji med
civilisti in upornimi četami in med
lojalnim vojaštvom militaristične-
ga gubernatorja, ki se noče poko-
riti novi vladi.

**LJUDSTVO IMA ODLOČITI
GLEDE NOVE VLADE.**

Petrograd, 18. marca. — Dali bo
Rusija republika ali monarhija,
zavisi od ljudstva, kakšne delegate
bo izvolilo, ki bodo delali novo u-
stavo in določili obliko bodoče
vlade. Veliki knez Mihail Aleksan-
drovič je včeraj izjavil, da sprej-
me tron, ako je ljudstvo s tem za-
devljeno. Njegova izjava se glasi:
"Prosimo državljane Rusije, da
se podvržejo začeti vladli, ki je iz-
šla iz dume in katera ima najvi-
šjo oblast toliko časa, dokler ne
skleni zbor za ustavo na podlagi
splošne, direktne, enake in tajne
volilne pravice, kakšna bo oblika
nove vlade in s tem izreče voljo
ljudstva."

V tem času, dokler se ne snide
omenjeni zbor, bo vladala дума
iz izvrševalnim odborom in novim
kabinetom na čelu.

Car se je odpovedal prestolu v
petek ponoči v Pskovu, kjer se je
ustavil njegov vlak, ki ga je vozil
iz fronte v Petrograd. Tam ga je
čakala deputacija dume z oboro-
ženim spremstvom, ki je šla carju
nasproti. V carjevem spremstvu so
bili general Nikolaj Vruzski, član
zemstva, član vrhovnega vojnega
sveta, dvorni minister baron W.
Fridericks, grof Nariškin in nekaj
drugih. Deputacija je povedala car-
ju, kaj se je zgodilo v Petrogra-
du in ga svarila, da naj ne pošlje
vojaških čet s fronte v glavno me-
sto, kajti kakor hitro pridejo v Pe-
trograd, bodo čete prestopile na
stran revolucionarjev. "Kaj naj
storim?" je vprašal car ves pre-
puščen. "Odpovejte se prestolu!"
je bil odgovor. Po dolgem premi-
šljevanju je rekel car, da se ne
mora ločiti od svojega sina in za-
to se odpove v prid svojemu bra-
tu. Deputacija mu je nato predlo-
žila spisano odpoved, katero je car
podpisal.

Nova vlada na delu.

Petrograd, 18. marca. — Zača-
sa vlada se je z vso silo vrgla na
delo, da ugoti prvih potrebam
ljudstva. Že v četrtek je prišlo v
Petrograd šestdeset vlakov živča
in vlada je odprla mnogo novih
pekarij. Na početku prodajalne
so se pojavili lepaki, ki naznanja-
jo znižane cene živil; v mnogih
skladiščih so našli velike zaloge
moke in žita, ki je bilo takoj za-
plenjeno. Večina tovaru zopet po-
sluje in v mestu se polagoma vra-
ča mir in red. Namesto starih žan-
darmov in policajev patrulirajo
po mestu vojniki. Vlada je zaple-
nila vsa carjeva posestva in zih-
ska palača je odločena za zborova-

nje ustavne konvencije. Velika
množica ljudi je včeraj potrgala
vse carske grbe z javnih poslopij
in jih pometala na cesto.

Iz dežele prihajajo stotere brzo-
javke, ki naznanjajo zvestobo
mest, trdnjav in gubernij novi vla-
di. Vrhovno poveljništvo mornari-
ce na Črnem morju se je tudi iz-
reklo za novo vlado.

Med tem se nadaljujejo aretacije
carjevih privržencev. Trdnjav-
ska ječa Petropavlovsk je že pol-
na tiranov, ki so prej druge meta-
li v to ječo. Med drugimi se tam-
kaj nahajajo ministri pred-
nik Golici, generala Sukomil'nov
in Belijev, Protopopov, Čegijovi-
jev, Makarov, justični minister,
Malakov in Karlov, šef policije in
grofica Kleimichael, ki je imela
velik vpliv na dvoru. Generala Su-
kulinova, carjevega vojnega mi-
nistra, so vojniki skoraj činili, ko
so ga privlekli v zapor. Admiral
Baltiške flote je včeraj aretiran un
povelje nove vlade generala Zena,
gubernatorja Finske in Boroviti-
nova, podpredsednika gornje fin-
ske zbornice. F. L. Rodičev, vodja
ustavnih demokratov v dumi, je i-
menovan novim guvernerjem Fin-
ske in je že na poti v Helsingfors.

Pregnanci se vračajo domov.

Na tisoče ruskih pregnancev, ki
so zidlovali leta in leta v Sibiriji
in drugi, ki so zbežali v tujino, se
vračajo v domovino. Med prvimi,
ki so dobili poziv, da se vrnejo, je
buhuška Katarina Brekovskaja,
"mati ruske revolucije". 73letna
starica, ki je prebila že več tride-
set let v Sibiriji in mnogo leta v
ječi. Novi justični minister Kerig-
ski ji je osebno brzojavil, da se
naj vrne v Petrograd.

Iz Pariza poročajo, da se pri-
pravlja veliko število tamošnjih
ruskih revolucionarjev na pot v
Rusijo. Veliko jih je tudi v Šveci
in na Angleškem, ki se bodo brez
dvoma vrnili na Rusko.

Dramatični prizor se je odigral
včeraj v dumi, ko je stopil v zbor-
nico znani revolucionar Bureev v
družbi Planka. Bureev je preživel
šest let v ječi v Schluesselbergu.
Vojaki, civilisti in poslanci dume
so burno pozdravljali Bureeva, ka-
teri je bil tako ganjen, da ni mo-
gel dolgo časa spregovoriti besede.
Neki poslanec je predlagal, da se
poderejo vse ruske ječe, katere še
niso v razvalinah in podrtine mo-
rajo ostati kot historični spomin
na nekdanje carsko tiranstvo.

Grof Kokosov, bivši član carske-
ga zemstva, je prišel včeraj po
svojo mesečno plačo, toda name-
sto plače je bil aretiran in vržen
v ječo.

General Aleksij Brusilov, po-
veljnik ruskih armad v Galiciji in
Rumuniji, je včeraj pooblastil en-
sopisje v Kijevu, da je poročalo o
dogodkih v zvezi z revolucijo. Na
deželi ni bilo posebnega krvotoka.
V guberniji Tver (centralna Rusi-
ja) so ubili gubernatorja. V Mos-
kvi je bil aretirani šef policije in
poslopje je kup razvalin. General
Ignatijev, poveljnik čet na Fin-
skem, se je pridružil revoluciji s
svojo armado izvezniški garnizije
v Sverdlovu, ki ni hotela ubogeti
uporne čete so takoj napadle gar-
nizijo in jo razorožile.

Zanimivo je, kako so revolutio-
narji razširili prve novice o spre-
menli vlade po Petrogradu in bli-
žnji okolici. Časopisi so prenehali
izhajati že v soboto 10. marca in
bati se je bilo, da nastane splošna
zmešnjava, ker prebivalstvo ni
zvalo, kaj se godi. Nova vlada je
takoj dala tiskati letake v milijen
izstih, na katerih je bilo citati vse
glavne dogodke v zvezi z zmagov-
vito revolucijo. Letake so izločili

Dalje na 3. str. 1. kol.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year, Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Februarja 28-17) poleg vašega imena in na slova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

Nova Rusija.

Zadnje vesti, ki jasniijo položaj na Ruskem, nam pokazujejo: Car se je odpovedal zase in za svojega sina in njegov brat Mihael Aleksandrovič se je začelo odpovedal. S tem je torej najbrž konec carske dinastije—carska dinastija je šla k vragu, kamor je že davno spadala in kamor spadajo tudi ostale dinastije v Evropi. Začasna vlada v Rusiji je v rokah dume in dvanajstih mož, ki jih je postavila duma. Ta vlada ostane toliko časa, dokler zbor za ustavo ne sklene, kakšno formo bo imela bodoča ruska vlada; zbor se pa izvoli na podlagi splošne volilne pravice. Profesor Miljukov, novi minister za zunanje zadeve, pa pravi, da je prepričan, da bo ruski narod po svojih zastopnikih ustanovil republiko, katero bo odobrila tudi ruska armada.

Izvrševalni odbor dume, ki je vrhovna vladna oblast, je izdal oklic ruskemu ljudstvu, v katerem izjavlja, da bo nova vlada takoj izvedla sledeče reforme: Popolna amnestija za vse politične, verske, teroristične in militaristične jetnike; svoboda tiska, govora, zborovanja, organiziranja unij in štrajka; odprava vseh socialnih, verskih in narodnih omejenosti; splošna in enaka volilna pravica; odprava policije, ki bo nadomeščena z narodno milico in poveljniki milice bodo izvoljeni po ljudstvu in odgovorni vladi.

Kaj to pomeni? Ali se nam sanja? —

Mračna in nazadnjaška Rusija! Tiranska Rusija s svojimi ječami, kozaki, knuto in s svojo Sibirijo! Rusija, dežela progonov, barbarizma in največjega vražarstva! — Ali je mogoče?

Ko so sprva poročali — in precej konfuzno so poročali — da je duma poverila vladu regentu, smo že dvomili o dobrem rezultatu revolucije. Strmoglaviti enega carja in postaviti drugega na njegovo mesto ni noben napredek. Toda poznejše vesti spričujejo, da je revolucija sijajno izpadla in da je ruska monarhija pokopana. In to je začetek ruske svobode — namreč tiste svobode, katere Rusija doslej še ni imela in katere vodi do prave svobode, ki bo enkrat zavladovala po vsem svetu.

Da — mogoče je! Ni dolgo tega, ko je "Prosveta" pisala, da Rusija bo svobodna, toda svobode ne bo dal car in njegova vlada — svobodo si bo vzelo ljudstvo samo. In danes se je to zgodilo, oziroma se je pričelo goditi.

Rusija je danes bližje republiko kakor kateri drugi formi vlade in upamo in želimo, da postane republika z vsemi svobodščinami, ki jih obeta izvrševalni odbor dume. In če se to zgodi — ali ne bo potem ruski narod imel dobre razloge, da se bori za svojo prerogovo domovino?

Prepričani smo, da v Avstriji — ki je zdaj po pravici rečeno najbolj nazadnjaška država na svetu — in Nemčiji ne ve ljudstvo ničesar o izpremembah v Rusiji; kronana falota v Berlinu in na Dunaju že vesta, kako nevarne so te vesti za njun obstoj. Toda ljudstvo, masa, ki tvori armado, bo zvedela tudi v Avstriji in na Nemškem in nekega dne bo Avstrija in Nemčija sledila Rusiji. Da, nekdanja mračna in barbarska Rusija bo zdaj v vzgled "civilizirani" Avstriji, Nemčiji in tudi Italiji in Angliji!

O Rusiji se danes lahko reče, da se je tamošnji narod pošteno osvetil za stotisoče, ki so padli na bojnih poljanah za carja in njegov absolutizem. Vojsna, strašna vojna, ki je zdramila rusko ljudstvo, da se je dvignilo in vrglo svojo tiransko vladno ob tla, navsezadnje le ni bila zastoj. Kako hvaležna bo naloga bodočega zgodovinarja, ako bo mogel pisati, da se tudi za ostalo Evropo ni prelilo morje krvi zastoj — če bo pisal, da so v strašnem požaru zgozele tudi krone in troni tistih, ki so povzročili vojno.

Rusija tvori prvo poglavje. Kje se začne drugo?

Ekonomi priznajo, da delo vstvarja in pomnožuje bogastvo. Če je to res, potem bi moralo delo biti merilo bogastva in produkte bi morali lastovati tisti, ki jih izdelajo.

Iznajdba najmanjšega stroja, ki nadomestuje človeško delo, je važnejša za človeško družbo kot vsi cesarji, kralji in drugi vladarji na svetu.

Photo by American Press Association.

Študentke z newyorškega medicinskega učilišča, ki so se ponudili mladi za službo pod zastavo "Rdečega križa" v slučaju vojne.

DOPISI.

Wick Haven, Pa. — V tukajšnji okolici se je začelo malo bojišče delati, ali zaslužek je slab če vpoštevamo današnjo draginjo. Pa kaj bi samo delo, zaslužek in draginjo opisovali, ker to je nekaj vsakdanjega.

Gospa štorčija se prav pridno oglašuje tu pri nas. Meseca januarja je pustila ljubko deklico pri sobratu in sestro Fr. Dermovšek. Na krstiji, ki je sledila smo se zabavali do belega dne. Februarja pa je štorčija posetila sobrat in sestro L. Kralj in pustila malega princea. Zopet smo bili na krstiji vsi kar nas je, samo pl. Gajžle ni bilo videti. Ampak lahko mu je žal (Mize so bile obložene s pravnimi kranjskimi klobasami, "springčikami", v vseh mogočih uniformah, s kračami, krofi in "flancati", potisnili in še s celo rajdo drugih dobrot tega sveta. Ker se govori, da je Gajžla ves zaljubljen v take sladkosti in kuharske umetnosti, bi se mu gotovo aline eedili, da je videl vse to. (Pravi, da se mu še tako cedijo, kar na "dištanec". Op. pom. u. red.) Ni čudno, da smo se zabavali kar dve noči in en dan. — Posetil nas je tudi br. Jože Radišek v spremstvu svoje harmonike in plesalo je staro in mlado. Zabave in smeja je bilo za počit, posebno še ko so prišle maske.

Dne 27. februarja je štorčija, obdarila rodbino Fr. Hribarja z malim sinčkom, kteremu se pa najbrž ni dopadlo v Wick Haven, zato je takoj odpotoval, baje med angeljke.

Tukaj v tem kraju nas je precej Slovencev in se lepo razumejo med seboj. Ne vem pa kaj je vzrok, da se le redko kateri oglašuje v naših delavskih listih-Prosveti in Proletarec, dasi sta dobro razširjena med nami. Pozdrav vsem članom in članicam M. S. N. P. J. Ljubljanska kuharica.

Chisholm, Minn. — "Duluth News Tribune" poroča, da je pred nekaj dnevi umrla dama, ki je bila znana pod imenom Mne. Gain. Vodila je trgovino z mladimi dekletki zadnji čas v Duluthu, prej pa že v Chicagu, New Yorku in Minneapolisu. To je bilo splošno znano. Zapustila je premoženje štiri tisoč dolarjev. Ko so se začeli pogovarjati za dedščino prišlo so čudne, oziroma zanimive reči na dan. Pokojnica je zapustila dva brata in več drugih dedičev in ti so se javili kot zakoniti dediči. Proti njim je vložil tožbo katoliški župnik iz Superior, Wis. čed, da je bil v tesnem prijateljstvu s to "sveto" ženo in da mu je v "zadnji volji" zapustila tisoč dolarjev. Zakaj mu je zapustila teh tisoč dolarjev ne vemo, a dobri kristjani pravijo, da za zadnjo tolažbo. Za pogreb je zapustila pet tisoč dolarjev in tukajšnji časopisi poročajo, da je bila pokopana s vsemi ceremonijami, kar jih more katoliška cerkev dati vzorni krščanski duši. (Ne zabite, da je Mne. Gain vodila trgovino z dekletki!) Celo v katedralo so peljali njeno truplo in kadili in pili so ji iz vseh grl. — Usmiljenim sestram

je zapustila \$25.000, kakor pravi dušni pastir, ki je bil pri njeni smrtni postelji in zadnji izpovedal bolnico. Tudi šerifu je pustila pet tisoč dolarjev, menda zato, ker je proti nji kristjansko poročal. Možu, ki je bil dober ž njo, ko je bila v zaporu v Duluthu, je pustila \$3.50. Torej ljudje božji, nikar si ne mislite nič slabega, ampak z dušnim pastirjem vred molimo za dobro katoličanko, da Bog sprejme njeno dušo v nebesa in jo posadi blizu svetega očeta pa peža Aleksandra VI.

Vernik.

Mullan, Ida. — Odstopite mi malo prostora, da opišem nekoliko tukajšnje razmere.

Tukaj v okraju Mullan so same svinčene in srebrne "majne." Kar se tiče dela, se dela vsak dan in tudi delo se še dobi; nekateri ga dobe takoj, nekateri pa čakajo po par dni. Pa kaj pomaga, ker so se vse življenske potrebe zelo podražile, kakor povsod po Združenih državah. Mesto Mullan je malo in še dosti prijetno; okoli mesta se vzdigujejo hribi in ker nas tudi rado zebe, (snega imamo do tri čevlje, po hribih pa še več), so nam naši oderuhi, namreč kapitalisti tudi premog povikali in ga nam obesili na najvišjo smreko.

Tudi pl. Gajžla ne pride do nje ga s svojim "luftšifom," pa mislim da se tudi boji sem priti, da bi se ne utaknil na kakšno smreko, ali pa v snegu ne obtičal.

Pred časom sem bival v državi Wyo., v mestu Rock Springs. Tamkajšnji premogarji so organizirani v U. M. W. of A. ampak povem, da tamkaj so še slabo organizirani ker sem videl na svoje lastne oči. Enkrat sem šel na sejo lokala, kteremu spada rov šte. 7, od U. M. W. of A. in slišal sem kako se stvar suče s tamkajšnjo organizacijo.

Če hoče kateri navzočih bratov povedati svoje mišljenje v korist in napredek organizacije, se mu pa smejejo, in dosti je takšnih špijnov, ki bodo še tisti večer "basu" povedali, kar se je govorilo na seji. Tak človek ni drugega vreden, da mu bratje dajo en par bre; ker svoje lastne brate izdaja. Ven s takimi izdajalci. V slučaju če pride delavec iz drugih krajev v mesto Rock Springs, Wyo. in gre vprašati za delo ga superintendent najprvo vpraša, če pozna tega in tega moža in če reče da ga pozna, mu ukaže k njemu iti in tam mora ubogi delavec potrošiti denar, ako hoče dobiti delo. Dotični je najvišja glava čez rove, ker daje delo. Zato pa rojaki, zbudite se enkrat iz spanja. Treba pa je, da se delavci naročajo na napredne liste, kakor sta Proletarec in Prosveta kjer se učimo, kako se moramo obnašati, da pridemo do svojih zahtev. Ni treba pa poslušati tiste, ki vam obetajo, da vam bo Bog poplačal, ako se bodele na njega obračali, boste še dolgo čakali. Pustite tiste ljudi pri miru, ki vas samo za nos vlečejo in gledajo, da bodo njihovi žepi in malhe polne in ne vaše. Mislim, da napredni delavci kaj takega ne poslušajo, kar govorijo tisti lonuhi, ki od delavskih žuljev živijo. Tam ti

vpijejo, kdor ne pojde v cerkev, ga bo hudič vzel! Seveda, tisti, ki žive od delavskih žuljev in ljudske neumnosti, imajo nebesa na tem svetu in dobro vedo, da ni drugega pekla kot tisti, ki ga ima revež na tem svetu. Kaj pa je drugega kot pekel, dan za dnem se mučiti v zaduhlem rudniku, ki je morda še napolnjen s strupenimi plini!

Delavci, zahtevajmo in delajmo nato, da dosežemo vsaj kosček nebes na tem svetu tudi mi!

Pozdrav vsem članom S. N. P. J. in posebej še naročnikom Prosvete!

Louis Slammik.

Širom Amerike.

KAKO JE BIL MOONEY OB-
SOJEN.

San Francisco, Cal. — Diktator v sobi porotnikov, direktna intervencija pri obravnavi odbora milijonarjev in še mnogi drugi vzroki so sodelovali, da je bil Mooney obsojen na smrt na obtožbo, da je sodeloval pri bombnem napadu na demonstracijo za vojno pripravljanje.

"Če bi mogla govoriti kopalna soba," je dejal neki porotnik, govorec o Mooneyjevi usodi. Iz sobe porotnikov so vodila vrata v kopalno sobo. Ko so prvič glasovali, je bilo slišati različno mnenje med porotniki. Pravijo, da so tiste, ki so oddali glasove, da je nektriv umora prve vrste, izbrali in njih poslali v kopalno sobo. Tukaj so jim pokazali Mooneyja pisma, v katerih ni bilo besede o demonstraciji za vojno pripravljanje. Iz teh pism je vel duh o delavski solidarnosti. Mooneyjeva porota je bila sestavljena iz malih biznismenov, med katerimi so bili taki, ki niso bili več v biznisu.

Enoin dvajset oseb je priseglo, da se je Mooney nahajal milje proč od mesta, na katerem je bil izvršen bombni napad. Samo dve osebi, eden bogat živinorejec, pa v oblasti državnega pravdnika radi obtožbe bele sužnosti, sta pričala, da se je Mooney nahajal na mestu eksplozije.

Enoin dvajset oseb je priseglo, da so bile z Mooneyjem na El-lerjevem poslopju. Te osebe so bili navadni ljudje — možje in žene, ki pripadajo k delavskemu razredu. In vendar te prislege niso nič izdale.

Porotnik J. W. Miller, trgovec z železnico, je prisegel, da mu ni nič znanega o prosekuciji. To je storil, ko je izprašan za porotnika in še v posebni izjavi, po obravnavi J. W. Miller, trgovec z železnico, je igral lučarno žogo s tistim oddelkom, pri katerem je bil glavni državni pravdnik Cunha. Izjave so na sodišču, dejstva so javna.

J. W. Miller je v pogovoru z Jack P. Softhousem, predsednikom organizacije šte. 42 Mill-men's Union, dejal, da je glasoval za Mooneyja, da je kriv, ne radi dokazov na sodišču, ampak radi privatnih pism, ki so mu jih pokazali. Na sodišču je prisegel, da to ni res in da ne pozna Fiekerta in Cunha.

KITAJEC OBSTRELJEN, NI HOTEL S PARNIKOM SKOZI NEVARNI PAR.

New York, N. Y. — Na parniku "Tascatus", lastnina Standard Oil družbe, ki pluje pod angleško zastavo in je bil zasidran pred Tongskinsvillom, S. I. je zastakalo 40 kitajskih kurjačev in mogarjev, ker so izvedeli, da parnik ne odpluje v Vzhodno Indijo, ampak bo plul skozi vojni pas.

Hoteli so v majhen motor čoln, ki je vozil kapitana Curta in ki je bil na suhem, da dobi na tni list za ladjo. Pri tem je Al Symonds, tretji strojnik, obstrel Kitajca Čui Kina. Prepeljali so ranjenca v bolnišnico in zdravniki izjavljajo, da okrevja.

Mornariška vlačilna ladja "Powhatan" je takoj hitela pomoč, ku "Tascatusu" na pomoč, ko je pričel parnik klicati, da je v varnosti.

Odborniki organizacije mornarjev so se pobirali za kitajski mornarje, dasiravno so zavzeli za belopoltnih mornarjev, da stozanje, kar je v moči. Žal, da ni mogli zanje nič storiti, ker ameriški zakon, prepoveduje mešjevanje Kitajcev v Ameriki. Parnik je odplul proti volji kitajskih pomorščakov, dasiravno je v vsem svetu v navadi, da mora biti pričan vpricho konzula različnih narjem, kam je parnik namenjen, preden podpiše pogodbo.

LJUDSTVO JEMLJEJO VOLI NO PRAVICO.

Albany, N. Y. — Senat je sprejel Elon R. Brownovo predlog, ki je dodatek k ustavi in ki določa, da mora vsakdo biti vtičan in pisanja v angleščini, da sme voliti. Ljudstvo bo glasovalo o tem predlogu v jeseni 1919 in če bo sprejet, ne stopi v veljavo pred tom 1919.

Predloga, ki je bila v senatu sprejeta z 31. proti 12. glasovanju, ni celo vseh buržoaznih političnem. Mnogi med njimi pravijo, da ni čas, da se sprejemajo take predloge, ki ne obujajo ljubezni v državljanih, ki so rojeni v inozemstvu. Če je državljan sposoben, da gre v strelske jark, če tako nitevajo interesi države, je tudi sposoben, da voli in odločuje pri upravi države.

Drugi vidijo v sed revoluciji v Rusiji velik gospodarski in politični preobrat ne le v Rusiji, ampak v celi Evropi. Ti buržozni političarji pravijo, da se bo po vojni velik del inozemskih delavcev iselil v Evropo. Če pa v Evropi vladajo svobodnejše razmere kot so bile pred vojno, potem bo imejevanje iz Amerike v Evropo veliko. Zato je nespretno sprejemati take postavke, ki v inozemstvu rojene delavce takorekoč podo v Amerike. Delavci so se izselili, ker so bili zatirani. Če se jih začne zatirati v Ameriki, se bodo vračali v Evropo in v Ameriki bo nastala veliko pomanjkanje delavcev, ki bo najhujši udarec za ameriško industrijo.

95 DNI MESTNE BASTILJE

Chicago, Ill. — Allan Rumer je ogroževal prodajalco v pekarni za šest prepečencev in 95 centov. Na sodišču je priznal sleparijo in povedal, da je sleparijo izvršil, ko je menjal desetak. Izjavil je, da je povrnil škodo prodajalki, kar naj se šteje njemu v dobro.

Sodnik Crowe je dejal, da ga obtoženceva opravičila ne bripi: "Sedeli ste 72 dni v okrajni ječi," je nadaljeval sodnik. "K doblam Vam pripisem 72 centov in pošljem Vas za 23 dni v Bridwell, en cent na dan za preostanek od 95 dni. Šest prepečencev je tudi vsištih."

575 ŽRTEV RAKA V ENEM LETU.

Cleveland, O. — V Clevelandu je v enem letu za rakom umrlo 575 oseb. V letu 1915 je za rakom umrlo le 488 oseb.

Zdravstveni komisar Bishop je dejal, da se število žrtve, ki jih tirja rak, množi od leta do leta.

SLOVENSKE VESTI.

Chicago, Ill. — V nedeljo ajotraj je umrl Tonetu Puen njegov nad štiri leta stari sinček Antone. Umel je nemudoma za srčno hibo. Pogreb se vrši v torek popoldne ob dveh iz hiše žalosti 1351 South Tripp Ave.

ruska revolucija.

(Nadaljevanje iz prve strani)

avtomobile in jih vozili napred in delili med ljudstvo zagonj.

Kje je car?

London, 18. marca. — Vesti o u-
bi bivšega ruskega cara od zelo
asprotujejo. Poročilo, da se je
odpovedal prestolu v Pakovu,
10 milj od Petrograda, je potrje-
lo iz mnogih virov, toda kam je
izginil potem, ni definitivno zaru-
čeno. Včeraj je bil objavljen carjev
zapis, v katerem naznanja "vsem
vojnim udeležencem podanikom", da se
odpovedal vladi, "ker je tako
velika božja volja in korist nje-
gove domovine" in da prepriča
svojemu "ljubljenemu bra-
tu".

Iz Stockholma poročajo, da je
car zaprt v palači Tauride v Pe-
trogradu in carinja da je bila po-
ročena v Kijev. "Social Democra-
ty" v Stockholmu ima vest, da se
bivši ministrski predsednik Go-
dčev zadržuje v jeli.

Iz Kodanija poročajo, da so re-
volucionarji odvedli carja, carinjo
in bližnje člane njegove rodbine na
frunsko. Druga vest se zopet glasi,
da se nahaja car v Pakovu, kjer
ga straži četa vojakov in carinja
je v Caskem selu v Petrogradu.
Obenem je prišla vest, da je včeraj
carjev edini sin za skrbelico;
test še ni potrjen.

Dalje poročajo, da je še veliko
trajev v Rusiji, cele pokrajine,
kjer še ne vedo, kaj se godi v Pe-
trogradu in drugih večjih mestih.
Armade na oddaljenih bojiščih
tudi ne vedo še vsega ali
pa morda nič o spremembi vlade.

Petrograd, 18. marca. — Car
I. se je odpovedal prestolu zase
in za svojega sina o polnoči med
petkom in soboto in kmalu nato
se je odpovedal tudi regent Mi-
hail Aleksandrovič.

S tem je končana vlada ruske
dinastije Romanovov in Rusija je
danes takorekoč republika. Naj-
višja vladna oblast je duma in iz-
vrševalna oblast je v rokah dva-
najsterih mož, ki so pod kontro-
lo izvrševalnega odbora dume, ka-
teremu predseduje Mihail Rodzi-
anko.

Preden se je car odpovedal pre-
stolu, je prepustil vrhovno povelj-
ništvo armade velikemu knezu
Nikolaju Nikolajeviču.

Izvrševalni odbor dume je vče-
raj izdal manifest ruskega naroda
in armadam na fronti. Ta ma-
nifest, ki se lahko smatra za naj-
važnejši dokument v zgodovini
Rusije, se glasi:

DRŽAVLJANI!

Izvrševalni odbor dume je s
pomočjo garnizije in prebival-
stva v glavnem mestu triumfi-
ral nad temnimi silami stare
vlade s takim uspehom, da nam
je zdaj mogoče sestaviti boljše
organizacijo izvrševalne oblasti
s pomočjo mož, ki so si s svo-
jim političnim delom v prete-
klosti pridobili splošno zaupa-
nje med narodom. Nova vlada
se je izrekla za program, ki te-
melji na sledečih principih:

Prvič: Takojšnja splošna am-
nestija za vse politične in ver-
ske prestopke, vstevati tudi te-
roristične čine in prestopke zo-
per militaristično upravo;

drugič: svoboda govora, tiska,
zdrževanja, zborovanja,
organiziranja unij in strajka-
nja z razstavitvijo teh svobod-
čin na vojaške oblasti s toliko
omejenosti, kolikor se zahteva v
vojnem času;

tretjič: odprava vseh verskih,
družinskih in narodnih omeje-
nosti;

četrtič: takoj se imajo storiti
koraki za sklicovanje konstitu-
cionalnega zbora na podlagi
splošne volilne pravice, ki bo
določila novo obliko vlade;

petič: policija se ima odpra-
viti in nadomestiti z narodno
milico, katere načelniki mora-
jo biti izvoljeni in odgovorni
vladi;

šestič: občinske volitve se im-
ajo vršiti na podlagi splošne
volilne pravice;

sedmič: vojaške čete, ki so
prisostovale revolucionarnemu
gibanju, ne bodo razorožene,
temveč ostanejo v Petrogradu;

osmič: medtem, ko bo ohr-
anjena stroga disciplina za vo-
jaške čete, ki so v aktivni služ-
bi, želimo, da se odstranijo vse
ovire, ki branijo vojakom uži-
vanje družinskih pravic, kakor-
šne uživajo drugi državljani.

vanje družinskih pravic, kakor-
šne uživajo drugi državljani.

Začnema vlada iskanje, da bo
vresničila gori navedene refer-
me kljub okolnostim vojne.

Včerajšnje sanje o splošni volil-
ni pravici in politični enakosti so
danes na pragu vresničenja in Ru-
sija obeta, da bo imela ljudsko
vlado. Novi vladni voditelji se pri-
hajajo z značilnimi izjavami. No-
vi justični minister Kerenski, ka-
teri je socialist, izjavlja dandanes,
da je postal član nove vlade samo po
pogojem, da se vlada takoj izreče
za absolutno svobodo tiska, govo-
ra in zborovanja in da se podeli
amnestija za vse politične prestop-
ke.

Profesor Paul Miljukov, novi
minister za zunanje zadeve, izjav-
lja, da je duma takoj zaključila,
čim je rebelirala proti carju, da
mora pasti carska dinastija. "Te-
ga sklepa ne bomo spremenili —
je dejal Miljukov — pa naj se
zgodi, kar hoče. Ljudstvo je za na-
m."

Kako je bila organizirana nova vlada.

V petek popoldne je socialist Ke-
renski, justični minister nove vlade,
adresiral velikansko množico
ljudstva, civilistov in vojakov, iz
balkona zbornice palače in nazna-
nil, da je nova začnema vlada
prišla v moč vsled sklepa delega-
tov, ki so zastopali delavstvo in
armado. Delegatje so sprejeli za-
ključek z več sto glasovi proti pe-
najštim. Prvo delo nove vlade je
bilo, da je oprostila politične jet-
nike.

Kerenski je dejal: "Naši sodru-
gi iz druge in četrte dume, ki so
bili odgnani v Sibirijo, so zdaj
svobodni. Ministrski predsedniki
in ministri stare vlade so v mojih
rokah in odgovarjati bodo za vse
zločine, ki so jih izvršili nad ljud-
stvom."

"Ne dajte jim nobene milosti!"
je vpila množica.

"Prorojena Rusija!" je nadalje-
val, "ne bo poznala sredstev, ka-
koršnih se je posluževala stara
vlada. Nihče ne uide obravnava-
vši obtoženci bodo sojeni odprto.

Sodrug! Vojaki! Državljanj!
vse naredbe, ki jih sklene nova
vlada, bodo objavljene. Vas, voja-
ki, pozivljamo, da delate z nami.
Svobodna Rusija je zdaj rojena —
in nihče nam ne bo iztrgal pribo-
jene svobode, če vi ne dopustite.
Ne poslušajte mračnjakov stare
vlade, poslušajte novo vlado. Ži-
vela svobodna Rusija!"

Množica je odgovorila z burnim
odobravanjem.

Vtis v Londonu in Parizu.

London, 18. marca. — Najno-
vejša znamenja kažejo, da se bo
Anglija polagoma sprijaznila z
novo situacijo v Rusiji. Včeraj so
uradno naznanili, da je angleška
vlada pripoznala novo vlado v Ru-
siji. Vladni uradniki in časopis-
je se tolažijo, da bo nova ruska vlada
energično nadaljevala z vojno.

Pariz, 18. marca. — Pariško časopis-
je se bavi izključno z rusko
revolucijo, katero pozdravlja kot
prinašalec demokratične dobe na
Ruskem in novega življenja v
vojni kampanji zaveznikov. Obenem
povdarja francosko časopis-
je, da je preobrat v Rusiji izbil
Nemčiji upanje, da bi kdaj pri-
dobil Rusijo za separaten mir.

V Berlinu niso zadovoljni.

Berlin, 18. marca. (Brezlično).
Časopisje je bilo še le včeraj do-
voljeno objaviti brzojavke o do-
godkih v Rusiji, ki so pa zelo kon-
fuzne. Takaj sodijo, da ruska re-
volucija ni prava ustaja zatira-
nega ljudstva, temveč delo poli-
tičarjev, ki so izrabili splošno ne-
zadovoljnost v svoje namene. So-
cialistično glasilo "Vorwarts" po-
zivlja vlado, da naj ponudi rus-
kemu ljudstvu časten mir in na ta
način skuša novo vlado, da li je
res ljudska ali ne.

Dunaj, 18. marca. — Vesti o du-
godkih v Petrogradu so naredile
tukaj globok vtis in nihče v odgo-
vornih krogih neče izraziti mnen-
ja, kakšne posledice bo to imelo
na vojno stanje. Privatno seveda
je ališati, da ni mogoče, da bi bi-
la carjeva stranka docela poraže-
na, vsled česar je pričakovati pro-
trevolucije in civilne vojne. Ča-
sopisje svari ljudstvo, da ne sme
veliko pričakovati od ruske re-
volucije.

AVSTRIJA IŠČE PREMIRJE?

Amsterdam, 18. marca. — Iz
Dunaja poročajo, da je včeraj pri-
šel nemški kancelar Bethmann —

Holweg s posebnim vlakom na Du-
naj in konferiral s cesarjem Kar-
lom in ministrom za zunanje za-
deve grofom Černinom. Predmet
konferiranja je bil položaj v Ru-
siji. Politični krogi na Dunaju
sklepejo, da bo skušala Avstrija
priti v dotiko z novo vlado v Pe-
trogradu v sverho, da se doseže
premirje. Cesar Karl želi to. Po-
ložaj v Avstriji je zelo kritičen.
Slovani na Ogrskem so zelo ne-
mirmi in bati se je, da jih bo tež-
ko obdržati na bojni liniji, ako se
ne doseže separaten mir.

Nemški kancelar je po konfe-
renci v soboto zvečer odhitel
z vlakom nazaj v Nemčijo in sicer
naravnost v glavni stan nemške-
ga cesarja. "Frankfurter Zeit-
ung" objavlja telegram iz Dunaja,
ki se glasi, da je cesar Karl
nenadoma odšel iz Budimpešte na
Dunaj zadnji teden, ko je dobil
prve novice o revoluciji na Rus-
kem.

V NEMČIJI SE TUDI GIBLJE.

Haag čez London. — Vesti o us-
pešni ruski revoluciji so menda
podkurile nemškega državnega
kancelarja Bethmann - Holwega,
da se je v petek nepričakovano
pojavil v pruski deželni zbornici
in v dolgem govoru izjavil, da ča-
ka nemško vlado po vojni veliko
dela v demokratiziranju Nemčije.
Ljudstvu bo treba dati več svobod-
ščine — rekel kancelar — in
izpremeniti gotove notranje insti-
tucije.

Govoru, ki je izzval v junkrskih
krogih veliko iznenadenje, je sle-
dila ostra debata, v kateri so so-
cialistični poslanci ostro napadli
vlado in povedali naravnost, da
"ljudstvo ne bo več dolgo hlapče-
valo."

Socialist Leinert je ožigosal
prusko gospodsko zbornico — ka-
kor poroča "Vorwarts" iz Berli-
na — izjavljajoč: "Gornja zborni-
ca — (herrenhaus) ni drugega ka-
kor mlinski kamen na vratu vsa-
kega naprednega razvoja Prusije,
zato mora biti odpravljena."

Grof Yorek je napadel socialis-
te, posebno pa Karla Legiena, ka-
teri je po pretgranju diplomatij-
nih vezi z Ameriko brzojavil Ame-
riki delavski federaciji, da bo
delavake unije v Nemčiji vpli-
vale na vlado za preprečenje so-
vražnosti. Dejal je, da je to ne-
patriotično in proti koristim
Nemčije.

Leinert je pa odgovoril: "Gos-
podska zbornica menda smatra,
da ima edino ona pravico vpliva-
ti na vlado in nihče drugi. Zbor-
nica misli, da sme vlada zapoveda-
ti ljudstvu, iti v vojno in iz vo-
jne, a drugo da ostane vse pri sta-
rem. To je nemogoče. Ljudstvo za-
hteva mir čimprej mogoče. Ljud-
stvo ne bo zmiraj tako hlapče-
sko, da ga bo kralj kupoval in pro-
dajal in podil umirat na bojišče
na komando."

Adolf Hoffmann, drugi socia-
list, je osmešil idejo junkerjev o
popolni zmagi rekoč: "Ako hoče-
mo, da Nemčija izvojuje popolno
znago, tedaj se ne bo niti eden
živ vojak povrnil z bojišča, da bi
slavil zmago. Nemški narod krva-
vi za grehe tistih, ki ga vladajo.
Čas je torej, da izrečemo slepo
črevo (gospodsko zbornico), na
katerem toliko trpi politično telo
nemškega ljudstva. Absolutizem
je vrzel Nemčiji v kremo vojne in
zaobrnil ves svet proti nam. Fe-
dalistični sistem vlade mora iti!

Kancelar Bethmann - Holweg je
figov list militarističnega sistema.
Militarizem je odgovoren za krvo-
litje v Evropi in narodi bodo svo-
bodno dihalji še le tedaj, kadar od-
stranimo militarizem in despoti-
zen. Sila orožja ne bo prinesla mi-
ru. Lahko pa prinese mir lakota
in splošna nezadovoljnost. Grož-
nja, da bo Nemčija stila sovraž-
nike, dekler imajo sovražniki ena-
ko močne armade, je velika blaz-
nost. Kljub vsem svojim uspehom
Nemčije še ni izvojevala zmage.
Mirovna ponudba s svojim tonom
o zmagi je prinesla le še večjo ne-
zaupnost. Naša subvizijska kam-
panja je proti vsem zakonom hu-
manitete.

Revolucija v Rusiji naj bo v
svarilo našim vladarjem!"

ANGLIJA SE BOJI NOVIH REVOLUCIJ.

London, 18. marca. — Najno-
vejši pojavi v Rusiji so presenetli
London. Vesti iz Petrograda, da
se je car odpovedal prestolu zase
in za svojega sina in da je potem
sledila tudi odpoved regenta; so
izenadile angleške vladne kroge,

ki so mislili, da je bila revolucija
naperjena le proti nemčurjem v
Petrogradu in ne proti carju.

Vsa Anglija govori danes le o
dogodkih v Rusiji in strahoma pri-
čakuje nadaljnih vesti. Angleški
poslanci je prvič brzojavili, da se
je car prostovoljno odpovedal pre-
stolu; potem je prišla brzojavka,
da car še ni izvedel svoje odpo-
vedi. Kakor bomba je delovala
včerajšnja brzojavka, ki pravi do-
ločno, da se je car odpovedal in z
njim vred vsa carska dinastija. Iz
tega sledi, da je bil car prisiljen
na odpoved in da je bila revolucija
naperjena proti njemu. To dokla-
zuje, da uiso v Londonu čisto nič
vedeli, kaj se v resnici godi na
Ruskem.

Med carja samega so tudi pri-
hajali zelo konfuzni telegrami. En-
krat so poročali, da je prišel v
Petrograd s fronte, nakar so ga
potem zastražili v palači. Drugo
poročilo je pa bilo, da je še v Pa-
kovu, 162 milj južnozpadno od
Petrograda.

Vladni krogi so resno vznemir-
jeni. Vesti o nemirnem gibanju
v Italiji, položaj na Irskem in mi-
nistrska kriza na Francoskem —
vse to so znamenja, ki lahko na-
povedujejo revolucionarni vihar
še kje drugje.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
538 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Isprazni želce, bolečine v trebuhu, ki jih povzroča pre-
komerna uporaba hrane. Ne dajajte, ker to
boljše za vas.

Vse boleznj, ki prihajajo po vodnem
otoku zdravim po omejenih metodah. Ka-
kor hitro opazite, da vam ponehajo močnej-
še simptome, ne dajajte, temveč pridite in
jaz vam je bom zopet povrnil.

Sušenje krvi, ki vodi le mehurje odra-
viti v kratkem času. Hiperacide ali vodne
kilo odpravim v 50 urah in sicer brez ope-
racije.

Bolnani mehurje, ki povzročijo bole-
line v križu in hrbtu in včasih tudi pri
spušcanju vode, odpravim s gotovostjo.
Reumatizem, trganje, bolečine, oteplina,
vročina, šibkost in drugi boleznj, ki
nastanejo vsled nečiste krvi odpravim
v kratkem času in ni potrebne lezije.

Uradna ure: V ponedeljkih, sredo in
petkih od 9:30 jutraj do 6. popoldne. V
torijah, četrtek in sobotah od 9:30 jutraj
do 5. ure sveder. — Ob nedeljah pa
do 4. ure popoldne.

S počto ne delam. — Pridite osobno. —

Ne pozabite imeti v število!

Zdravim samo moške osebe.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporni Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jozef Kuhelj, 9409 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
Tajniki: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADEBNI ODBOR:

J. A. Ambrosi, 351 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. R. Taucar, 674 Ashay Ave., Rock Springs, Wyo.

FOROBN ODBOR:

Anton Hrast, 811—95th Ave., New Duluth, Minn.
Jozef Radlank, 679 box, Smithton, Pa.
Rudolf Petersek, 436 box, Bridgeville, Pa.

UREDNIK "PROSVETA":

Jože Zavertnik.

VEROVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kara, M. D., 6808 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in R. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GNERALNEGA POSKLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŠIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPILJIVE VERBIR, ki sta jih volili prva in druga stanica, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 811 — 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, ogledi, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništrom R. N. P. J., upravnštvo in upravnštvo "Prosveto" ne rabite imen uradnikov, marveč napisite naslov, na kje to navede ali želita, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seja glavnega upravnega odbora se vršije vsake prve srede in tretji četrtak v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

Pošiljatelj denarja!

Še vedno se lahko denar pošlje v stare domovine po brezličnem brzojavu in potem pošte, toda sprejemamo ga le pod pogojem, da se vsled vojne mogoče izplača z zamudo.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude.

Po brezličnem brzojavu se zamore poslati le okrogle vsote po sto, na primer 100, 200, 300, 400, 500, 600 in tako dalje do deset tisoč kron. Za brzojavne stroške je najboljšje, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako hode kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj, ostroga pisali za primanjkljaj.

Z ozirom na sedanje razmere, ko se volja denarja večkrat izpremeni, bomo od sedaj naprej do preklica, ako se hode cena kronam zvišala, medtem bo je denar na potu do nas, istega zadržali, ter s pošiljateljem stopili pisмено v dogovor.

Denar po zvišanji ceni bomo le tedaj odposlali takoj naprej, ako bo pošiljatelj izrecno zahteval, da naj se denar odposlji tudi v slučaju, ako se cena kronam zviša.

Kdor želi, da se izplačilo izvrši po brezličnem brzojavu, naj pripomni na denarni nakaznici "pošlje naj se brzojavno".

Re cene pogledite v list "Glas Naroda".

TVRDJA FRANK SAKSER,

52 Cortlandt Street, New York.

Ne osirajte se na prejšnjo prodajo, na avisanje ali snižanje, mi nudimo neprodani del od

200.000 DELNIC BLAGAJNIŠKEGA SKLADA OD

The Okmulgee Producing and Refining Co.

posljuje v Oklahomi in Kansasu.

Glavnica \$5,000,000
IZDANO IN VPISANO 1,750,000
REZERVA V BLAGAJNI \$3,250,000

Vse Common stock originalna cena, pet dolarjev. Popolnoma plačano brez obveznosti. Ni Preferred delnic, bonrov, posojil ali drugih obveznosti razen tekočih stroškov.

1. The Okmulgee Producing and Refining Company je združenje od

Tiger Refining Company. The Kimbley & Moellendick 200 acre lease in the South Okmulge Pool.

Victor Oil Fields Company, Ltd. Huck Oil Company.

Kimbley Oil Company. The O. A. Simons Interest.

Susie Oil Company.

2. Kompanija tvori popolno upravo v proizvodnji olja, ima pod enim vodstvom PROJEVAJO, PRE-VOZ, ČISTENJE in RAZPRODAJO PETROLEJA IN VSEH PROIZVODOV.

3. Tri od pet kompanij, ki so zdaj združene so plačale po 100 odstotkov vsake v letu 1916.

4. Kompanija plača 10 odstotkov dividende na leto, plača na četr let, toda dohodki nadostujejo za plačati čez 60 odstotkov letno na vse izdane delnice.

5. Kompanija lastuje prosto in čisto čez 8,960 akrov preizkušenih oljatih in plinovitih najemnin v najboljših oljnatih poljnah v Oklahomi, kjer je zdaj 53 proizvajajočih studencev in ena popolnoma moderno urejena čistilnica.

6. Sedanjí proizvod je 1,500 sodov na dan. Čistilnica odda 1,000 sodov na dan. Dohodki dnevno \$3,000.00, toskernemo nad en milijon dolarjev na leto.

7. Petnajst novih virov se zdaj pripravlja, ki bodo zagotovili pomnožitev proizvoda kakor tudi pove-
ljanje dohodkov.

8. Nak \$600,000.00 se je potrošilo za uravnjanje posestev, katere so z vsem opremljena. V čistilnici se dela noč in dan in količina od 1000 sodov bo podvojena.

PROJNA SE BO VLOŽILA ZA VKNJIZENJE KOMPANIJSKIH DELNIC NA NEW YORK

IN BOSTON CURE IN KANSAS CITY STOCK EXCHANGE.

VELIK DEL TE RAZPRODAJE SMO ZE RAZPEČAL IN ZDAJ

PONUIMO SE NEPRODANI DEL PO \$6.00 VSAKO DELNICO

Delnice se lahko kupi na mesečne obroke. Zagotovi se lahko brzojavno na naše stroške.

A. B. BENESH & CO. KUPON

Specialist in Dividend Paying Oil Securities

74 BROADWAY, NEW YORK.

Podružnice: Boston, Mass., Pitts-
burgh, Pa., Wilkes
Barre, Pa., Cleveland, O., Newark, N. J.
Chicago, Ill., Cincinnati, O., Buffalo, N. Y.

PROSIMO

pišite v slovenskem jeziku.

V MESEČINI.

Zgodba iz doline šentflorjanske.
Spisal Ivan Cankar.

(Nadaljevanje)

"Ne mudi se, ne prenišljaj, ne čakaj, ne stoj!"

"Kakor ukazuješ, sladka Hiacinta!"
Zlodej se je sklonil, pobral je droben kamen ter ga je zalučil v okno mlinarice.

"Kdo je?" je zaklical prijeten, mehak glas in sence se je prikazale ob oknu.

"Ne izprašuj, zvezda mojega kopnenja, in odprti!"

Mlinarica je hitela odpirati in kmalu so zakrčipale duri. Na pragu jo je pozdravil Zlodej, objel jo je okoli pasu ter jo poljubil na ustnice.

Mlinarica se je zvonko zasmejala.

"Odkod prihajate, gospod? Tema je in ne vem, če sem vas videla že kdaj."

"Videla si me že in me poznala, lepa mlinarica, čudnostna vdova! Le hitro gor, le urno v izbo; dolgo sem hodil in žejen sem!"

Stopala sta v temi po strmih lesenih stopnicah; Zlodej se je držal mlinarici za krilo, da bi ne izgrešil poti ter se ne spotaknil.

Odprla je duri.

Na pogrnjeni mizi je bila pripravljena večerja, lepo rezana, nežno rdeča gnjat, trebušna steklenica vina in dveje kozarec; sredi mize je stala visoka svetilka.

Mlinarica je premerila gosta od nog do glave in se je nasmehnila zadovoljno.

"Ne poznam te, gospod, ampak zdi se mi, da sem te že videla nekoč, ali pa se mi je sanjalo o tebi. Bodi mi pozdravljen, sedi in večerjaj z mano!"

Zlodej jo je najprej poljubil na lepa, rdeča lica, nato jo je prijel za roko ter jo povedel k mizi. Očitno mu je bila mlinarica zelo pogodi, kar ni bilo popolnoma nič čudno. Niti sence sentimentálnosti in poezije ni bilo na njej, zato pa toliko več vedrega življenja in prešerne razposajenosti. Čelo učitelja šviljenja je bilo, kadar je pogledal v njene rjave oči, kakor da se je bil napil močnega vina, in zavriskal bi sredi ceste, sebi v nečasi in dolini šentflorjanski v pohujšanje.

"Poznaš me, lepa mlinarica! Niti me niso videla sime v sanjah, temveč srečala si me že mnogokrat in v mislih sem bil zmerom pri tebi. Še en poljub, devica, nato pa mi zatoči, zakaj žejen sem!"

U Zlodej je pil. Ko je napol zatisnil drobne oči in se mu je razlila po rumenih licih blaženost uživanja, se je zazdelo mlinarici, da ga je bila resnično že videla, natanko takega, kakor je bil v tem trenutku: oči napol zatisnjene, na rumenih licih blaženost uživanja. Spoznala je tudi njegovo obleko: črna, na hrbtu in na komolcih nekoliko ogoljeno sukno, ozke hlače, visoki cilindri s privihanimi kraji.

"Kakšen kancelist je!" si je mislila. Ampak prav čeden in prijazen gospod je in vsega spoštovanja vreden; njegova govorica pa je še posebej sladka in prijetna. Zakaj bi mu ne postregla to noč, če je žejen in lačen?"

Zlodej je je obližnil ustnice, nato se je pomaknil bliže k mlinarici ter jo je objel okoli vratu.

"Zdaj pa se malo pogovoriva, ko sva tako lepo sama! Ali si že ugenila, kdo sem? Zlodej mi je ime."

Mlinarica se je zvonko zasmejala.

"Kako čudno ime! Ampak v tej dolini šentflorjanski so vsa imena čudna. Neki kajžar na klanec se piše za Cesarja in njegov sosed čelo za Papeža. Gospod, ali bi ne pokušil malo gnjati?"

"Tako jo načnem, sladka mlinarica! Ti so diš, da sem kancelist iz fare onkraj hriba, ampak hudo se motiš!"

"Kako si uganil mojo misel?"

"Uganil sem tvoje misli, ko sem bil sto ur hoda od tebe, pa jih ne bi uganil, ko si v mojem naročju? Ne, ljubica, jaz sem velik gospod in moje posestvo je večje in lepše od cesarjevega. V tem črnem fraku hodim po svetu samo iz poštenosti in pa zategadelj, ker se mi najbolj poda. Nocoj sem prišel k tebi, kakor sem nameraval že zdavnej."

Mlinarica se je hudo začudila, toda veselo je zato sem prišel k tebi, lepa mlinarica, da te vzamem na svoj dom."

bilo njeno sreč.

"Zelo si viharan, gospod! Ne pišeš prej, ne sporočiš, kar prideš v noč pa hajd z menoj! Rada bi šla s tabo, gospod, ker si mi povsede in ker je tvoja govorica tako prijetna, ampak pripravljena se nisem, nisem še oblekla prazniške obleke, tudi prstanov še nisem nataknila, ne lepih uhanov in tudi zlate broše ne! Potrpi do zore, lepo ti bom stregla."

Zlodej sam je bil osupel.

"O ženska, o zvestoba! In šele včeraj si je naravnala poročno obleko! Lahko je služiti tvojim ukazom, Dioniz!"

"Ne, mlinarica, čakati ni mogoče; tako veliko je moje kopnenje! Izpijva to vino, pa na pot!"

Resnično, sree moze, zelo sem hupenel po tebi! In kako natanko sem se del, da polješ z mano, če te potrcem? Kaj je tebi ta lepa dolina šentflorjanska? Tvoja rdeča lica, tvoje veselo oči, tvoje srečje, ki je polno ljubezni — kaj bi s tem blagom, kjer lapeva ni? Tihotapiti je treba z ognjem, ob gladi podoben mi, z opreznimi koraki, plahimi skoki in podreva se ne pozna ta vse branjeva in lepota, da sta mesečina do zore. Ali te ni srca?"

"Ne, mlinarica, čakati ni mogoče; tako veliko je moje kopnenje! Izpijva to vino, pa na pot!"

Resnično, sree moze, zelo sem hupenel po tebi! In kako natanko sem se del, da polješ z mano, če te potrcem? Kaj je tebi ta lepa dolina šentflorjanska? Tvoja rdeča lica, tvoje veselo oči, tvoje srečje, ki je polno ljubezni — kaj bi s tem blagom, kjer lapeva ni? Tihotapiti je treba z ognjem, ob gladi podoben mi, z opreznimi koraki, plahimi skoki in podreva se ne pozna ta vse branjeva in lepota, da sta mesečina do zore. Ali te ni srca?"

Nadstisl se je bil Zlodej v mlinarica ga je zvešja z zamaknjenimi očmi.

O sladka mlinarica, delal sem ti krivico v tem, kar sem ti povedal, ko sem ti povedal, da nisem kancelist, ampak da sem se del, da polješ z mano, če te potrcem? Kaj je tebi ta lepa dolina šentflorjanska? Tvoja rdeča lica, tvoje veselo oči, tvoje srečje, ki je polno ljubezni — kaj bi s tem blagom, kjer lapeva ni? Tihotapiti je treba z ognjem, ob gladi podoben mi, z opreznimi koraki, plahimi skoki in podreva se ne pozna ta vse branjeva in lepota, da sta mesečina do zore. Ali te ni srca?"

bezni in vračali so ti z nevhvaležnostjo, z zasramovanjem celo in napuhom. Poželjivo so sprejemali tvoje darove, nato pa so pljuvali nanje. In ti, nedolžna duša; neskončno usmiljena, si jim oprostil. Poljubi me!"

Mlinarica se ga je oklenila z obema rokama.

"Le to noč še potrpi, dragi gospod, ostani pri meni!"

"Izpij to vino, ljubica, da ti ne bo mraz, nato pa se napravi! Pred zoro bova doma, tam naju čaka vesela svatba."

Urno se je oblekla lepa mlinarica, prepasala si je srebrni pas, čepkasto ruto si je ovila okoli glave, ognrnila si je temni plašč.

"Pripravljena sem, gospod!"

Zlodej je upihnil luč.

"Nikoli bi si ne bil mislil, da ro tako prijete moje dolžnosti. — Okleni se me!"

Stopila sta iz mlina. Sredi neba je stal mesec in je sijal žarko na vso dolino šentflorjansko; čudno bela je bila pot, v zlatu so se svetile hiše.

"Kako lepa je noč!" je vzdihnila mlinarica in se je privila tesno k njemu. Zlodej se je sklonil in jo je poljubil na lice.

Ob gozdni stezi, na prostrani jasi, visoko nad temnimi bori je stala samotna nizka koč. Vsa jaša se je čudovito svetila v mesečini, nebo je odsevalo na njej kakor v vodi. Tudi koč sama se je svetila v žarki svetlobi, kakor luč, prižg. nad dolino šentflorjansko. Pod kočjo se je razprostiral gozda šumeči mrak daleč do obzorja in trepetajoče mesečino. In tam pod mrakom, jasna in razločna kakor na dlani, se je svetila dolina šentflorjanska. Hiše so čudno majhne, kakor otroške igrače, in čudno blizu, da bi iztegnil človek roko ter jih pokril z dlanjo. Neizmerno nebo, svetlo, veselo, lepe sanje sanjajoče, se je bočilo nad božjo zemljo; tuintam se je zalesketala zvezda; njena plaha, trepetajoča luč je prodrla komaj iz vesoljne svetlobe.

Ob oknu sta slonela, obraz ob obrazu; mesec jima je sijal v lica, svetila so se kakor prozorna, oči pa so bile globoke in temne. Vsa izba je bila polna mesečine. In iz mraka so stopali v belo svetlobo čudno lepi, beli obrazi, vsi enaki in vsi podobni čudno lepemu, belemu obrazu, ki je slonel ob oknu. Stopali so izpozlačenih okvirjev, smehljali so se in gledali plaho z velikimi, začudenimi očmi.

Molčala sta dolgo in sta gledala v nebo — kakor s strme visočine v morje; obšla ju je sladka omotica, srce se je širilo, misli so bežale. Zapihl je veter in je zdramil gozd in Dioniza in Hiacinta.

To, Dioniz, je tvoja domovina! — O, Dioniz, kako čudno se mi zdi, da vidim resnično, z odprtimi, bdečimi očmi pred sabo to lepoto! Ali se še spominjaš, ko sva se izprehajala v Salomu po dolgi, brezkončni galeriji portretov, pokraj in golih žensk? Ljubila sem tiste pokrajine in sladko mi je bilo pri sre, ko sem jih gledala, toda zdlo se mi je, da niso resnično, temveč, da so se porodile v domišljiji umetnikovi tako kakor Suzana in Kleopatra in "razrušena bastilija."

Kje je sijal tak mesec in kje je raslo tako dreve in kje so dišale take cvetice? — Glej, in vendar je vse to resnično in življenje ne živi samo v gorečem prahu mestnih ulic in temnih mansardah. Toda povej mi, ali niso le sanje? Ali ni oživila samo slika umetnikova ter se izlila iz okvirja in ali nisem jaz sama, kakor stojim ob oknu v tej beli obleki, samo tvoja domišljija, prav tako, kakor moji portreti na stenah, ki si jih ustvaril po moji podobi in ki žive vendar zdaj življenje zase?

Dioniz.

Kaj je domišljija in kaj resnica? Pijane oči umetnika in zaljubljenca ne razločijo meje. Ali živiš bolj živo življenje nego tvoj portret v okvirju? O Hiacinta, morda bova umrla nekoč obadva, v portretu pa bo živela tvoja lepota in moja ljubezen, to se pravi življenje naju obeh, bolj živo in bolj resnično, nego je danes. — Glej, Hiacinta, to je lepota! Še mesec dni, in utopila se bo v sivi megli, umrla bo. Toda nikdar ni bila tako lepa in nikdar ni bolj živela, nego bo živela v tvojem sreju in v tvojem kopnenju. Kje je resnica? Ah, Hiacinta, kar vidiš in kar si, je slaboten simbol, nerazločna senca!

Hiacinta.

Če si mi pričarala to lepoto pred oči, oživi jo! Zakaj umrta je; molči, da me je strah. Mesece plava, tako svetla, in molči; ne gane se to temno dreve, dolina tam je kakor začarana, ne vzdigne se glas in strah me je. Pokaži mi vesel obraz; umetnik si, ustvari brž prijazno štafažo!

Dioniz.

Ne izkušaj Boga, Hiacinta! Skril sem te bil v to samotno, ne izprašuj zakaj! Pokazal sem ti domovino ponoči, v tihi mesečini; ne izprašuj, zakaj! O, tudi moje srce hrepeni tja dol; sladkosti pijano si želi grezlobe. Toda greh je izkušal Boga!

Hiacinta.

Videla sem grad, poznala bi še rada grajska, ka in njegovo gospo! Štafažo Dioniz!

Dioniz.

Ali me ljubiš, Hiacinta?

Hiacinta.

Zelo te ljubim, dragi Dioniz!

Dioniz.

Zahvalni te, ta stvar je torej v redu. — Hiacinta, odpovej se štafaži! Pokazila bi ti sliko! Boreklimu ni prišlo nikoli na misel, da bi posadil v osredje tihe pokrajine z visokimi jargnjeli in temnimi epramami debelega monakovskega pisarja.

Hiacinta.

Pokazal si mi grad, poznala bi še rada grajska, ka in njegovo gospo! — Strah me je tišine. Glej, tam se svetijo hiše, vabijo; stopiva dol! — Bled si; kaj se bojiš?

(Dalje prihodnjaj.)

Spomini iz prvega razreda ljudske šole.

M. B. Miklavčič.

(Nadaljevanje.)

Priplazila sva se torej do omenjenega bivališča in se zarila v školeu v listje, tresoča se po vsem telesu od mraza in strahu. In ko je ponehala nevihta, sva izlezla iz najinega skrivališča, oziroma zavetja. Tedaj je naju opazil tesar Štefan, ki je prišel iz kočje pogledat, koliko škode mu je napravila nevihta na sadnjem drevju.

"Kje pa sta bila vidva v tej nevihti? Pa knjige imata seboj. Ali gresta iz šole tod mimo?"

Ni nisva vedela odgovoriti; povedati resnice nisva mogla, zlagati se kaj pametnega pa zopet ne, ker so naju izdale šolske knjige. Začela sva torej teči, kaj sva mogla, brez da bi dala možu kak odgovor na njegovo vprašanje. Edino, kar naju je tolažilo, je bilo upanje, da morda mož naju ni ssozual.

Najin strah je bil opravičen. Ko sva drugi dan prišla v šolo, se je bil pouk že pričel in midva sva bila že zatožena. Zatožil je naju sin tesarja Štefana, ki je hodil v prvi razred.

"Kje pa sta bila včeraj?", je vprašala učiteljica.

Povedala sva, kot navadno tudi ta dan izmišljen vzrok, kar pa je najin položaj še poslabšalo.

"Ni res," je rekla učiteljica.

"Lažnika nesramna, skrita sta bila med poukom. Vse vem, toda slišati sem hotela, kako se mi bode ta nalagala. Stopita semkaj!"

Učiteljica je vzela v roke vitko palico, ki je ležala na mizi. Stopila sva, kamor je velela, vsa tresoča se vsled strahu pred udarci razkačene učiteljice. Ona se ni hitro ujezila, a kadar se je to zgodilo, tedaj ni poznala usmiljenja; in ta dan je bila razkačena bolj kot kdaj poprej. Ko sva se torej približala, je najprvo zgrabila Tončka in ga začela obdelavati, da se je zvijal v bolečinah. Ko je bila z njim gotova, je začela tepsti mene. Vsak udarec vitke palice je silno pekel in pustil temno liso na mojem šibkem telesu.

Toda s tem še ni bilo vse končano. Ko je minila šola, mi je naročila, da naj povem svoji mamehi, da naj se v nedeljo po jutranji maši oglasi v šoli; ravno tako je povedala tudi Tončku. Učiteljica je hotela imeti informacije od najinih roditeljev, kolikokrat so naju zadržali doma in morda jih je hotela tudi poučiti, kako ravnati z nama. Težak, silno težak posel je bil za naju, nesrečna otroka, katerega je nama naložila učiteljica, in morala sva ga izvršiti, morala sva povedati, kar je nama bilo naročeno.

Ko je tisto nedeljo prišla mameha od jutranje maše domov, me je začela tepsti, lasati in zmerjati z nečednimi imeni. Jokal sem, silno jokal in obljubljal, da ne bom nikoli več kaj takega storil, in pustila me je le potem, ko sem bil vsled joka in bolečin že skoro brez zavesti. In še danes, ko je že mnogo let tega, se stresem v spominu na tisti dogodek in na tisto kazen, ki me je zadela vsled ukradenosti...

Od tedaj sem bil doma še bolj zaničevan kot poprej, potepuh, lažnik in podobne imena sem čul ob vsaki priliki od svoje trde in neusmiljene mamehe. Hudo kaznovan je bil tudi moj tovariš Tonček in nikoli več si nisva upala izostati iz šole, nikoli več si nisva upala privoščiti one lepe prostosti v tistem gozdu ali tam doli ob potoku, skritem v grmičevju.

Od tedaj sva redno obiskovala šolo in se tudi pridno učila, morda bolj kot marsikateri izmed lepo oblečenih učencev, toda najna pridnost je bila le redko priznana.

S součenci sva bila vedno v nasprotju, vedno so kričeli nad nama in naju zmerjali k rastrganjem te naju kamenjali. Če sva jim pa začela vračati in se z njimi tepsti, je navadno padla vsa krivda na naju. Tako so nama tekli dnevi brez vsakega veselja in zadovoljnosti, kot da je naju vse sovražilo, vse zaničevalo in ni privoščilo najmanjšega veselja in zadovoljnosti.

Bilo je nekaj dni pred počitnicami, ko smo se učili krščanski nauk; poučeval nas je tedanji Tratarski župnik, mož obilne postave, zagorelega in precej resnega obraza. Bil je človek, ki ni ljubil politike in zato je tudi ni bilo dokler je bil on v Tratarski fari.

Sicer pa je bil trd in neusmiljen človek. Nekemu učencu je bil teden poprej naročil, da se mora za ta dan naučiti dvanaest lastnosti, to je neka molitvica iz katikizma, katere pa učenec ni znal na pamet. To je župnika ujezilo, da se je poslužil palice in začel učenca tepsti, toda palica je morala biti najbrže že nalomljena, kajti zlomila se je ob prvem udarcu. Seveda ta nezgoda ni odvrnila namenjene kazni, marveč župnika še bolj ujezilo in učenec je dobil nekaj klofut od težke župnikove roke.

(Dalje pr.)

UKRADENEGA DEČKA SO VRNILI.

St. Louis, Mo. — Črnorokarji, ki so ukradli osemletnega Franka Vivianija, sina bogatega tovarnarja Gaetana Vivianija, so dečka dostavili staremu na ravnotako misteriozen način, kot so ga ukradli.

Drugo jutro so šli detektivji z dečkom po mestu, da najdejo hišo, v kateri so črnorokarji imeli dečka skritega. Deček se je ustavljal pred hišo, katere vrata so bila zaklenjena in ki so vodila v postransko ulico med 13. ulico in High cesto. Ulomiti so morali vanjo skozi okno. V hiši so našli zeleno kapo, sukno in dečkov abecednik. Jedilna oprava je bila za tri, iz okna je pa visela vrva, da lahko pobegnejo, če dobe nenačrta obisk od policije.

Jedilno opravo, steklenice za mleko so detektivji odnesli na policijo, da preiščejo odtise prstov.

Hiša je lastnina Lene Grosky, ki je izpovedala, da je hišo najel pred petimi tedni človek star okoli 35 let, po znanosti Italijan, ki je plačal \$5.50 najemnine naprej. Ko je minil mesec, je prišel Italijan in zopet plačal \$5.50. Povedal ni imena in tudi ni zahteval potrdila.

Nasproti živi neki Fritz Hoekelman, ki pravi, da sta se preselila pred petimi tedni dva Italijana v hišo.

Stvar bo zdaj preiskala porota. Policija sodi, da so stariši plačali odkupnino, ker nčgoče, da oblasti preiščejo zadevo.

Policija meni, četudi stariši hudocelem odpuste, ni zadeva zaključena in dolžnost oblasti je, da izsledijo hudocele. Ugrabljenje ljudi kaznujejo v državi Missouri s smrtno kaznijo. Če je bil otrok vrnen, ne oprosti to hudocelev. Po zakonu je tudi vsaka oseba kaznjiva, ki varuje te vrste hudocelev.

Oče otroka trdi, da ni plačal odkupnine, ampak da so se hudoceleci zbal kazni in so vrnili otroka.

Brat očeta je dejal poročevalcu "St. Louis Dispatcha," da je bil oče ves čas v zvezi s hudocelec, odkar so ukradli otroka.

Deček pripoveduje o ugrabljenju tole: Ko je šel v šolo, se mu je približal neznanec in ga vprašal, če gre v šolo. Na to ga je neznanec povabil, naj sede na voz. Deček je šel z njim. Na vozu sta sedela še dva tuja. Vsi so bili Italijani. Vozil se je z njimi skoraj eno uro. Na to je voz obstal pred dvadnostropno hišo. Tukaj je deček prebil sedem dni. Na to ga je prisilil Italijan, ki so ga njegovi tovariši klicali za Charlieja, da je pisal očetu pismo:

Dragi oče: Bolan sem. Če me ljubiš, pošlji mi \$50. Če nečete poslati denarja, umrjem. Pošiljam Ti poljube. Oče, bolan sem. Pošlji denar meni, prosim Te.

Frank Viviano.

Kadar je deček jokal in jih je vprašal, kdaj ga izpuste, so mu rekli: "Jutri!" Deček je precej dobro opisal hudocelece.

KONJE SO KRADLI RADI KOŽ.

Kansas, City, Kans. — Ukradenih je bilo več konj in oblasti so se zaman trudile, da izsledijo tatove. Ukradeni konji so izginili, kakor da so se udri v zemljo.

Zdaj so odkrili prostor ob reki Missouri, južno od mostu Milwaukee in v okraju Clay, kjer so pobijali ukradene konje, jih odrli, trupla so pa zmetali v reko. Kože so prodali tatovi v mestu, ki so poskočile v ceni, odkar se je pričelo dražiti mesne.

Mesto, kjer so pobijali konje, je

slučajno našel farmar John M. ters. Dva konja sta bila ukradena z njegovega pašnika. Eden je bil malo pobabljen in tako je bilo mogoče Petersu slediti nadojena konja do mesta, kjer se je pobijali in drli. Ko je prišel na mesto, je našel tucat odrlih konj. Takoj je obvestil šerifa o najdu.

Malo kasneje so aretirali farmarja Arthur Murrayja, ki je bil konjsko kožo prek mesta. Zanesee je dokazal, da je odri svojo konja, ki anu je poginil in pobija je bila prisiljena izpustiti na morca, ker je doprinesel dolga da je nedolžen.

Farmarji so vsled konjskih vin silno razburjeni in gorje jim skemu tatu, če pride farmarjen pest in jim ga pravčasno ne vzamejo javni organi. Farmarji groze, da ravnajo z njim po častih, ki so bili v navdi, ko so konjskimi tatovi postopali po pisanem zakonu.

Samo v okraju Clay je bilo ukradenih do trideset konj, v Kansas City pa najmanj dvakrat toliko. Te tatvine so bile izvršene v teku treh mesecev.

NAROČITE SI VSKO IN VINO.

za velikonočne praznike od dobroznane tvrdke

BREMAN & OSGOOD
112 Fullerton St., Pittsburgh, Pa.

Pišite po cenik, naročnine in koverte za odgovor.

Pazite v tem listu na naš veliki oglas v četrtkovni izdaji.

Kar držiš še dih v njegovi soprogi.

Zahvaliti se imate H. H. v Schlicku glasovitemu prirodno zdravniku in izdelovalcu Bolgarskega Krvnega Čaja, katerega zdravilo sto in sto tisocev bolnikov hvali.

Rojak Ivan Cebro, 134 Well St., Rhone, Pa., pisal je sledeče:

"To je sedaj že četrti moj čaj, katerega naročam od vas, ker ta vzdržuje dih v moji soprogi. Imela je hudo trganje v robah in od kar vživa ta blaženi čaj je trganje prešlo."

Eno veliko škafitjo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja pet mesecev, pošljemo za en dolar kamorkoli. V Canado pa za \$1.20.

Marvel Products Co.,
8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Pripomba: Ako hočete pošiljatev osigurati, pošljite 10c več.

POZOR ROJAKI!

Naznanjam rojakom, da sem odprl trgovino s mešanim blagom in se pripravam za obilen obisk. — Vsakemu bom hvaležno postregel po zmerni ceni.

ANTON ZORNIE,
HERMINIE, PA.

Pozor rojaki!

Kadar potrebujete pisalni papir in koverte s vašim imenom in naslovom tiskanim v oglašje, prajajte vselej za ceno pri meni.

MIKE ČEBAŠEK,
Box 148, Van Voorhis, Pa.

ROBERT W. LAYER
ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago, ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovencem za izdelovanje stavbinskih načrtov.

Tel. Franklin 5601
TEL. NA DOMU AUSTIN 5602

AMČENA DOBRA VINA IN LIKERJI

na debelo in na drobno za vas in vašo družino so dobo

V BERNARDOVI VINARNI

v čis. 1903 Blue Island Avenue, Chicago, Ill. Telefon Canal 542.